

המראות הצובאות

בפרשת ויקהל משמיעה התורה את סדר הכנת כלי המשכן. כיור הנחושת עניינו טהרה, והוא מופיע כאחרון הכלים. הוא כביכול סוגר את מערכת הכלים, ככלי שעניינו הכנה לעבודה.

כל כהן חייב לקדש ידיו ממימי הכיור לפני תחילת העבודה. הכיור נמצא בתווך בין מזבח העולה לבין אוהל מועד, ומבטא את הטהרה הנדרשת הן בעבודת המזבח והן בעבודת אוהל מועד.

לפי המתואר בפרשתנו הכיור עשוי מנחושת אשר נלקחה דווקא מאת הנשים, כנאמר¹: "ויעש את הכיור נחושת ואת כנו נחושת במראות הצובאות אשר צבאו פתח אהל מועד". מבאר רש"י: "בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עיכבו מלהביא לנדבת המשכן והיה משה מואס בהן מפני שעשויים ליצר הרע... אמר לו הקב"ה: קבל, כי אילו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים". **דהיינו**: טהרת הכיור הינה מכח תיקון של הנשים במצרים, אות למסירות הנפש שהיתה להן למען פריה ורביה.

בתרגום ירושלמי² הדבר מבואר באופן שונה, ואילו דבריו: "במחזיין דנשייא צדיקתא דהוו מצליין בתרע משכן זמנא", בתרגום: "בזכותן של נשים צדקניות שהיו מתפללות בפתח אהל מועד". כלומר: הכיור נעשה במראות לא של כלל הנשים, אלא רק של הנשים הצדקניות שהיו מתפללות פתח אהל מועד. מי הן אותן נשים צדיקות? אומרים המפרשים³: "והנה, היו בישראל נשים עובדות ה', שסרו מתאוות זה העולם... רק באות יום יום אל פתח אהל מועד להתפלל ולשמע דברי המצוות. וזהו 'אשר צבאו', [לשון צבא רב] כי היו רבות". אם לכן לדעתם הכיור, שענינו טהרה, נבנה מכוחן של הנשים הטהורות שמתוך מידת חסידותן באו להתפלל לפני קונו במשכן.

נקודה נוספת המצריכה ביאור היא מדוע הכיור עשוי דווקא מנחושת. כך נאמר במדרש הגדול: "ולמה נחשת? לומר לך: מה נחשת זו אעפ"י שמעלית חלודה היא מתמרקת, כך ישראל אעפ"י שהן חוטאין אם עושים תשובה מתכפר להם". דהיינו: זו סגולתה המיוחדת של הנחושת, המרמזת לעניין הטהרה והכפרה הנלמדת מהנשים שתיקנו את חטאן – כוח ההתחדשות והטהרה, היכולת להיות מחוברים אל שורש הקדושה לאחר ההזדככות והתשובה.

יהי רצון שנזכה לטהרה שלימה, ולבניין השלם במהרה!

¹ שמות ל"ח, ח.

² במדבר ד', כו.

³ אבן עזרא, וכן בפירוש הרמב"ן.